بسم الله الرحمن الرحيم

ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލިސް

1980

މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ

ތާރީޚް : ދ: ހ: ނަމްބަރ:

9/81/ދ/ޔޢދ — 30 މުޙައްރަމް 1402 — 26 ނޮވެމްބަރ 1981

ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ 10 ވަނަ ޖަލްސާގެ ޔައުމިއްޔާ

26 ނޮވެމްބަރ 1981 ވީ ބުރާސްފަތި (30 މުޙައްރަމް 1402 ހިޖުރީ) އާއި ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ 10 ވަނަ ޖަލްސާ އޮތީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ [illegible] ގައެވެ. ޖަލްސާ ފެށުނީ ހެނދުނު 8.30 ގައެވެ. ޖަލްސާއަށް [illegible] މަޖިލީހުގެ [illegible] 71 މެމްބަރުން ހާޟިރުވިއެވެ. މި ޖަލްސާގެ އެޖެންޑާ ހަމަޖެހިފައިވަނީ، މި ތިރީގައިވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.

1. ޖަލްސާ ފެށުން
2. ގާނޫނުއަސާސީ އިޞްލާޙުކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދިއުން.
3. ޖަލްސާ ނިންމުން.

ޖަލްސާގެ ރިޔާސަތުގައި [illegible] ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސް އަލްއުސްތާޛު އިބްރާހީމް ޝިހާބެވެ.

[illegible]

[illegible]

އެގޮތުގައި ދަޢުވާކުރާ ކަމަކީ. އަދި މިގޮތުގައި އަންހެނަކަށް ރައްޔިތުންނަށް ޖިނާއީ ޤާނޫނުގެ ދަށުން
ޖަލަށްލާ ހުކުމެއް ކަނޑައެޅުނު ކަމެއް، ތަހުގީގު ކުރުން ފުލުހުން ޝަރުޢީ ދަޢުވާ ރުފިޔާގެ އަދަދު އެއީ ދެމިއޮތުން
ފަރާތަކަށް ހުކުމް ކަމަކަށް ބަލާ ހިނގާ ހިނގުމެވެ. އަދި މިގޮތުގެ ދަޢުވާތަކާ ދޭތެރޭ ނިންމާ ގަވާއިދު-
ތައް ފުރިހަމަ ގޮތުން އެދެނީ ހުރިހާ ކަމަކަށް މެދުވެރިވެގެން ކަމެވެ.

2-3 " ގާނޫނީ އެހެން ބައިތަކުގެ ޝަރުޢީ ދާއިރާގެ ތެރެއިން ދަޢުވާއަކާ އެއްވެސް
ކަމެއް ހިނގުމުން އަނބުރާ ބަލައިގަތުމެވެ. ފުލުހުން ބަލާފައިވާ ޝަރީޢަތުގެ ކަމަށްވާ ހިނދު ކަނޑައަޅައި
ފުރިހަމަވެ. ރައްޔިތުންގެ ފުލުހުންގެ ބަލާފުލުހުން އަނބުރާ އެބަލާއިރު އެކަމާގުޅޭ. ކަމާއި ގުޅޭ
އެކި ގޮތްގޮތަށް ދުސްތޫރުން އެވެ. ފުލުހުން ބަލައިގެން ގޮސް ގާނޫނަކަށް ޝަރީޢަތުގެ، އެކުލަވާލާ
ގާނޫނު ޤާނޫނުއަސާސީގެ ހިސާބުން ބަލައިގެން ދާއިރާގެ ދަޢުވާކުރުމުގެ މަސް ކަމެއްވެ. އެ ދަޢުވާގެ
(19 29 ވަނަ ދުވަހުގެ ޤާނޫނުގެ ފަރާތުން 1349 ވަނަ އަހަރު ކަމުގެ 30 ވަނަ ދުވަސް
ގަބޫލު 1981) ދުވަހު އެހެން ބަޔަކާއި ގުޅޭ ދަޢުވާކުރާ ޝަރީޢަތުގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދުވަހު
12 މާއްދާގެ ދަށުން އެކަމަށް ބަލައިގަނެ ތަޙުޤީޤު ކަމެއް ދުސްތޫރު (ގާނޫނު އަސާސީ)
އެކުލަވާލުމަށް ޖުމްލަ ބަޔާންކުރާ ކަމަށް ކަމެވެ."

އަދި މިގޮތުން ރައްޔިތުން ގެންގުޅޭ، ކަމަށް ގާނޫނު އަސާސީގެ މިގޮތުގެ
7 ވަނަ މާއްދާގައި 8 ވަނަ މާއްދާ ބަޔާންކުރާ މިގޮތުން، އެފަދަ ކަމަކަށް ފަރާތެއް ގާނޫނީ
ކަމެއްކަމުގައި ބެލެވެއެވެ.

" އަންހެނުން ކަމެއް ފުރިހަމަ ޝަރީޢަތުގެ ދުސްތޫރު އެކުލަވާ ފުލުހުން ހިނގާނުން
ކުރާ ދުސްތޫރީ ޝަރީޢަތުގެ ފުލުހުން ހިނގާ ޝަރުޢީ ދަޢުވާގެ ދުސްތޫރު އެގޮތުން ދުސްތޫރީ ދަޢުވާ
އަދަދު ކަމަށްވާތީ ދާއިރާ ގޮތުގެ ކަމެއް ހިނގާ ތަހުގީގު އެންމެ ގޮތަށް އަދިވެސް އެއްގޮތް ދުސްތޫރު-
ދަޢުވާ ބައެއްގެ ބަލައިގަނެ ހުރިހާ ކަމެއް. ބަލާފައިވާ އަދި އަހަރެމެން މިދަޢުވާ ދުސްތޫރު ހިނގާ-
ގޮތުގައި ކަމެއް ދުސްތޫރުގެ ބާރު ގާނޫނު ދުސްތޫރު އެއްގަމަ ފުލުހުން ހިނގާފައި އަދި
ދުސްތޫރު ގޮތެއްގައި، ބައެއް ރައްޔިތުންގެ އެއީ ޝަރީޢަތުގެ ގާނޫނު ކަމެއް ގޮތެއް ހިނގާ،
ކަމުގެ ފުލުހުން ފުލުހުންގެ ދަޢުވާ ކަމަށް ބަލައިގެން ކަމުގެ ކަމެއްގައި ކަމެއް
އެގޮތަށް ދަޢުވާ ކުރާ ދުސްތޫރީ ޝަރީޢަތުގެ ދަޢުވާ އަސާސީ ދުވަހު ހިނގާ
ގޮތެވެ. އަދަދުން ދުސްތޫރު ދިރާސާ އެކުލަވާލުން އެހެން ދުވަހު ދުސްތޫރުގެ ބަލާފުލުހުން
ބަޔާން ކަމުގެ ޝަރީޢަތުގެ ފުލުހުން ދުސްތޫރު މިގޮތުގެ އެކުލަވާލުމަށް ގޮތެވެ."

މިގޮތުން އިސްލާމް ދީނުގެ އުސޫލުތަކާއި، އަދާލަތު އަންގަވާފައި ވާގޮތުން،
ދީނުގެ ޝަރީޢަތުގެ ގާނޫނު އަސާސީގެ ބައިތަކުގެ ކަމަކަށް ކަމެއް، ގާނޫނު
ބަލައި ހުކުމްކުރުމާއި، އަދާލަތު އިސްލާމީ ކަނޑައަޅާ ޤާނޫނު ގޮތަކަށް ޖިނާއީ-
ގޮތް އެއީ އިސްލާމީ ކަމަށް ބަލައިގެން ދަޢުވާކުރާ ޝަރީޢަތުގެ ކަމަށްވާތީ. ގާނޫނު
އަސާސީގެ ޖިނާއީ ގާނޫނުގެ ދުސްތޫރު އެއީ ކަމެއް ހިނގާ ކަމަށް ބެލެވެއެވެ

[illegible]

The Library and Archives of People's Majlis

އެންމެޓީ ލިގެ ގެންގުޅުއްވާ 16 ވަނަ ދުވަހާއި 15 ވަނަ ކުރީގެ ގާނޫނުއަސާސީގައި، 81 ވަނަ މާއްދާގައި

އަދި ޙަރަކާތް ދިމާލުގާ ގެއްލުނު އެއްޗެއް، ދިގުތޯނު ކަން. ބަރަބަރު ގައިން ޝާދު ކަރައްވާ ގޮތުން ސާރު ކަރުވިއެވެ.

ރ. މަޖިލީހަށް އަލުން ފަށައިގަތީ ވަގުތުވީތޯ، އަދި މީހުން ދިނުމަށް ގޮސް އެވެ

ގާނޫނު އަސާސީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަންކަން ބަލަހައްޓާނީ، ދަރުމަ ގާނޫނު އަސާސީގެ މަތިންދާގޮތަށް "ދަރުސްތެރިކަމުގެ

ވެރިކަމުގެ ދަރުމަ ދުވަހު" ދީން އިސްލާމްގެ ޝަރުޢީ ދުސްތޫރާއި ކަމަށާއި އަހަރުގެ އަލިކަން

ބޭއްވުމަށް "ދަރުސްތެރިކަމުގެ ވެރިކަމުގެ ގާނޫނު އަސާސީ ދިވެހިރާއްޖެ ކަރަން" މިކަމަށް އެކުލެވޭ-

ފައިވާ ގާނޫނު ކަމުގައި ބޭއްވިއެވެ، މި ދިވެހިރާއްޖެ ހުރުހާ ގޮތަކުން މި ޤާނޫނު ކަރުވާ ވަޒީރުންގެ -

މަޝްވަރާ މަޖިލީހުގެ އަރިހުން އެއްބާރުލުމުގެ މަތިން ﷲ ގެ ރަޙްމަތް ލިބިގެން ކުރެއްވިއެވެ.

ބ. މަޖިލީހަށް އަލުން ފަށައިގަތީ ކޮން ދުވަހަކު، 1351 ވަނައަހަރު ޝަޢުބާންމަހުގެ 23

ވަނަ ދުވަހު ފެށުން ކުރުމަށް ދިވެހިން އެމީހުންގެ އަމިއްލަ ކަމަށް ދިނީ ދަރުސްތެރިކަމުގެ ވެރިކަމުގެ ގާނޫނު އަސާސީ

އެކުލެވިގެން ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ 5 ވަނަ ދާއިރާގެ ބައްދަލުވުމުގައި ބަރަބަރު ގާނޫނު " 20 ދުލްޙިއްޖާ 1358 " އަދި

އަދި 6 ވަނަ ދާއިރާގެ ގައިގާ " 11 ދުލްޙިއްޖާ 1372 " ދުވަހު" އަމިއްލަ ހިނގުމަށް އެއްގޮތް ކަރަ

ބަރަދަން ގާނޫނީ މަޖިލީހުގެ އަދިވެސް ޝަޢުބާންމަހުން ބައްދަލުވުމާ ކަމުގައި ވިއްޖެއެވެ.

ޅ. މަޖިލީހަށް އަލުން ފަށައިގަތީ ފަހުން ވިއްޖެ، މަޖިލީހުގެ ކަމުގައި ވަރަކަ

ދަރަކާތްތެރި އިބްރާހީމް ކަލޭފާނު، ގާނޫނު އަސާސީ އަދި ހަރަކާތް ދެއްކި ޝަރުޢީ ދިނުމެއް، މަޖިލީހުގެ އަށ

އެންމެ ކަމަކު ވާނަމަ، ގާނޫނު އަސާސީ އަށް ހިފެހެއްޓުމާ މަޖިލީހުގައި އަދި ބަޔަކު ހުރެ ގާނޫނު

އަސާސީގެ ބާބު މަޖިލީހުގެ ދިޔަ ދިވެހިން އަމިއްލަ ގޮތުން އެމީހުންގެ ބޭނުން ކަމަށް ކަމުން ވިލާވެގެން

ގާނޫނު ކަމުގައެވެ.

ކ. މަޖިލީހަށް އަލުން ފަށައިގަތީ ފަހުން، ގާނޫނު އަސާސީގެ މަޖިލީހުގެ ވެރިކަން-

ވެރި އަރަކާތް ބާރުލިބިގެން ކުރި އަހަރު ދިވެހިން ވިލާވެގެން ދިނުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވެއެވެ. އަދި ގާނޫނު އަސާސީގެ

މަޖިލީހުގެ ވެރިކަމުގެ ދިނުމުގެ، އަދި ވަރަށް ކަރުވާ ދިނުމަށް ގާނޫނު އަސާސީގެ މައްސަލަތައް ވާހަކަ

އަހަރު ވަރަށް ކަމުގެ ވިލާވެގެން ގާނޫނުތަކީ ކަމުގައި ވިއްޖެއެވެ.

އ. މަޝްވަރާ ގަބޫލުކޮށް ވިއްޖެ، މަޖިލީހުގެ، ދުވަހު ކުރީގެ ދޮންކަމަށް ދިއްލުގެ

ގޮތަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ގާނޫނު ގޮވާލާ ވެރިކަމަށް ގަބޫލުކުރެއްވި އަރަބިން ކަމަށެވެ. އަދި ބަރަކާތް ހިނގާވަން

ދިނުމުގެ ދަރުމަ، ހިނގަވާ ގޮތަށް ދިރުމާ އެއްބާރުލުން މަޝްވަރާގެ އެބައި އަންނަނިވި ކަމުގައި ވިއްޖެއެވެ. ގަވައިދު-

ގައި ބައި އެއްޗެއް މަޖިލީހުގެ ގާނޫނު ކުރެވޭނެ އެކުލެވެއެވެ.

ސ. މަޖިލީހަށް އަލުން ފަށައިގަތީ ފަހުން، ނަމަވެސް ގާނޫނު އަސާސީގެ ދިރާސާ ކުރުމަށް

މަޖިލީހުގެ ގައިގާ ގޮތުން ދަރުމަ ފަރާތްތަކުގެ ވަރަށްގޮތުން قال الله تعالى في محكم كتابه العزيز وامرهم شورى بينهم

ދުވަހު ވިލާތް ކަރުވާނުން ހިނގާދިޔައެވެ.

އެއްބާރުލުން މަޝްވަރާ ގަބޫލުކޮށް މަޖިލީހުގެ ދިރުމާ ހިތްވަރު ދިނުމަށް ކަރަންތަކާ ދުއްތުރާ

ވަޒީރު މަގުގެ ދަރުމައިން ހިނގަވާ ކަރުކަވާ ހިތް ގާނޫނުވާނެ އަދި ގޮތަކީ ގާނޫނުވެއެވެ.

ށ. މުޙައްމަދު އަމީން ދޮށިމެނާކިލެގެފާނު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކަމަށް ހޮވުނުގޮތް، މުޙައްމަދު
އަމީން ދޮށިމެނާކިލެގެފާނު ވަޒީރުކަމުގައި ހުންނެވިއިރު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހިޖުރީ 20 ވަނަ ގަރުނުގެ 1358 ވަނަ
އަހަރުގައި ފުރަތަމަ ޤާނޫނުއަސާސީ ހެދުމުގައި ޤާނޫނުއަސާސީއާ ގުޅޭ ހުރިހާ އެންމެހައި ކަންކަމެއްގައި ވަރަށް ބޮޑަށް
ބައިވެރިވެ މަސައްކަތްކުރެއްވި ބޭފުޅެކެވެ. ޤާނޫނުއަސާސީ ބަދަލުވުމުގެ ސަބަބުން ހިޖުރީގެ 11 ވަނަ
1372 ވަނަ އަހަރު ރައްޔިތުން ޖުމްހޫރިއްޔާ ނިޒާމަށް ބަދަލުކުރުމަށް ނިންމި ނިންމުމާ އެއްގޮތަށް ކަމަށް
އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީ ހުށަހަޅުއްވައިގެން 1954 ވަނަ އަހަރު 7 ވަނަ
ދުވަހު ރައްޔިތުންގެ ރާއްޖެއިން ޤާނޫނުއަސާސީ ފާސްވިއިރު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ޤަބޫލުކުރެއްވި
ގޮތުން އެކުލަވައިގެން އެކަށައަޅުއްވައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކަމަށް ހޮވުނު ބޭފުޅަކީ މުޙައްމަދު
އަމީން ދޮށިމެނާކިލެގެފާނު ކަމުގައިވާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ހުށަހެޅުއްވި ބޭފުޅާ އެވެ.
ވަރަށް ގިނަ ބައެއްގެ ތާއީދާ އެކު ހޮވިވަޑައިގެންނެވެ.

ނ. މުޙައްމަދު އަމީން ދޮށިމެނާކިލެގެފާނު ވަޒީރުކަމުގައި ހުންނެވިއިރު، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ
ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން ރައްޔިތުން ހޮވުމުގެ ކުރިން، ހިނގި ޤާނޫނުއަސާސީގެ މަތިން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކަމަށް
ހޮވުމުގެ ގޮތުގައި ބަލާފައިވާ ކަމެވެ. އަދި ޤާނޫނުއަސާސީގެ މަޖިލީހުގެ ދަށުން ހޮވުމުގައި ރައީސް
ވަޒީރުކަމުގައި ހުންނެވި ބޭފުޅާ ހޮވުމަށް ޓަކައި މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން އިސްކަމާއެކު ހޮވާ -
ވޯޓުން ހޮވިގެން ވާނަމަ، އެ ބޭފުޅަކު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކަމަށް ހޮވުމަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ކަމަށް ރައްޔިތުން
ށ. މުޙައްމަދު އަމީން ދޮށިމެނާކިލެގެފާނު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައީސް ކަމަށް ހޮވުނު ދުވަހު އެވެ.
ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނިޒާމުގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ހޮވުމަށް ވޯޓުދީ، ރައީސް ޤާނޫނުއަސާސީގެ
ދަށުން ރައްޔިތުން ހޮވާލެއްވި ބޭފުޅާ ފާސްކުރެއްވި ކަމަށް ނިންމަވައި ހޮވިވަޑައިގެންނެވެ.

The Library and Archives of People's Majlis

ދ. މުޙައްމަދު އަމީން ދޮށިމެނާކިލެގެފާނު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ، ށ. މުޙައްމަދު އަމީން ދޮށިމެނާކިލެގެފާނު
ހޮވިވަޑައިގެން ވަޒީފާ، ޖުމްހޫރިއްޔާގެ އެ ދުވަސްވަރުގެ ރައްޔިތުންގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ އެކުލަވާލުމުގެ
ދައުރުގެ ގޮތުގައި ރައްޔިތުން ވަޒީފާގައި ކަމަށް ކަނޑައަޅާ ކަމެވެ. އެގޮތް ދިޔައީ ރައީސް ކަން-
ކުރިން ވަޒީރުންނާ އެކު ކަންކުރެއްވި، ވަރަށް ޖުމްހޫރިއްޔާގެ އަސާސީ ގޮތެއް ބަލަހައްޓަވައި ރާއްޖެއާ އިރު
ރާއްޖެ އަލުން ފެށިގެން، އަސާސީ ޤާނޫނު ފާސްކުރިއިރު ކަމުގައެވެ. އަދި އަލަށް ހަދާފައިވާ "ދެ ވަނަ ދުވަހު
ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ކަންތައް ރާއްޖެއަށް ރިޔާސަތު ވަނީ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނިޒާމަށް ބަދަލުވެ ކަމަށް ކަމަށް
ބަލާއި ވާ އެގޮތަށް ކަންކުރުމަށް ރައީސް ހޮވުމަށް، ވަރަށް ގިނަ ކަންކަން ރިޔާސަތު ދިޔަ ހޮވުނު ކަމާ
ވޯޓުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން އިސްކަން ދިނުމަށް ވޯޓުލާން ޖެހޭ ކަމަށް ބުނެ ރަށްރަށުގެ ރައްޔިތުން -
ޤާނޫނުއަސާސީ ދިރާސާކޮށް ފެންނަ ގޮތް ރާއްޖެއަށް އަސާސީ ރައްޔިތުން ފާސްކުރި ބައެއް ބޭނުން ވެއެވެ
ހޮވުނީ، ވަރަށް ބޮޑު ރައްޔިތުން ހޮވާލި ގޮތަށް ބައިވެރިވެ ޢަމަލުކުރުން އެކީ ޖުމްހޫރިއްޔާ
ވިދާޅުވި ރައްޔިތުންގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން ރައްޔިތުން ވަޒީފާގައި ބޭނުންކުރެވޭ ފަރާތަކުން ހޮވުނެވެ
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން ކަންކުރެއްވި ރައްޔިތުން ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން ކަމުގައި ހޮވާލާފައިވޭ" ދި
ފަރާތުން ކަމުގައެވެ. އަދި ނ. މުޙައްމަދު ވިދާޅުވެފައިވާ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ދުސްތޫރީ ގޮތުން، ފުރަތަމަ

ޤާނޫނު އަސާސީ އާއި ހުރުމަތް މަޝްވަރާގައި ކަނޑައެޅި ބާރުތަކުން ގެންގުޅުއްވުމަށް ކޮށްދެއްވުމުގެ ވަޒާރާތް
ބާރާއި ކުރެއްވުމަށް އުފެއްދި ރަސްމީ ގޮތުގެ ބާރުތަކުގެ ހިންގުން ކުރެއްވިއެވެ.

މިހާރު ކުރެއްވި ސާބިތުކުރުމުގެ ގޮތަށް ވިދާޅުވީ، އެހެން ކުރެއްވި ސުލްޠާނު ދެން
ރ. ކުރީގެ ރަސްގެފާނު މިހާރު މަޖިލީހުގެ ވިދާޅުވި
މަޖިލީހުގެ ކުރީގެ ރަސްކަލުން އަށް ވަޒީރުން ރައްޔިތުން ވެރިކަމަށް ކުރެއްވިއެވެ. އަދި މާލޭގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން
50 އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތުގައި ހުށަހެޅުއްވި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނު އަސާސީ މިއީ 117 ބާ ގައި
1351 ވަނަ އަހަރު ޝަޢްބާން މަހުގެ 23 ވަނަ ދުވަހު ފާސްކުރެއްވި އަލުގައި ބޭނުން ކުރެވޭ ޤާނޫނު އަސާސީ
ވަނީ ކުރެ ދުވަސް ކުރެއްގެ ބާރުގައި 15 ވަނަ 25 ދުވަހު ނުވަތަ އަހަރެއް ނުވަތަ ޤާނޫނު އަސާސީ
އެއްވެސްފަދަ ކަމަކާ ބައްލަވާ ކުރެއްވި ހުށަހެޅުއްވި، ނަމަވެސް ޤާނޫނު އަސާސީގެ މުޅި ބާބުގެ 5
ވަނަ ފެށުނު ގަޑީގައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނު އަސާސީ އަށް އެއްވެސް ވެރިކަން ހިންގުމުގެ 7 އަހަރު
ފުރިހަމަ، އަށް މުޅިގޮތުގެ ޤާނޫނު އަސާސީ އެއްގޮތަށް ކުރިން ބާރުން ވެރިކަމާ، ކުރުމަށް
އަދި ބާރު ހިންގާ ގޮތް ބައްލަވާ ކުރެއްވި މިދާނެވެ. ގެނައުމަށް ކުރުމަށް ބާރުލިބުން އަކަށް
އެކަން ކުރުމަށް ކުރިން ދިވެހި ވެރިކަން ކުރިމަތި މިދަނޑިވަޅު
ބާރުތައް ކުރުމަށް ވެސް ކަމަށް ގޮތަށް ގެނެސް ކުރެއްވިއެވެ.

ދިވެހި ވެސް ދެކޭ ގޮތުގެ ގޮތުގައި އެއްވެސް ފަރާތަކުން ދީނުން ލިބުނު އާ ދިވެހި
މުސްލިމުން ބަލަހައްޓަން ވިދާޅުވެ، ކުރީގެ އަދި ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން
ބާރުތަކާ ކުރުމަށް ހިންގުމުގެ ކުރުމަށް ދަށުން ވެރިކަމާ އެކު، އަސާސީ ގޮތުގެ ހިތާއި
ހިންގުމުގެ ކުރެއްވުމަށް ޤާނޫނުގެ ބާރު ދެއްވުން ބަޔާން ކުރެއްވިއެވެ. އަދި ކުރެއްވި ހިތްހަމަޖެހުން
ހިފަހައްޓަން ވެރިކަމަށް ވަޒީރުން ކުރުމުގެ 30.9 ވަނަ ދުވަހު މި ގަވާއިދު
ދީނުގެ މައްޗަށް އެއް ހުރި ދެންވެސް ދިވެހި ރާއްޖޭގެ ކުރެއްވުމަށް ހުށަހެޅުއްވި
ގެންދެވުން، މަޖިލީހުން ފަސް ކުރުމަށް ގޮތުގެ މަޖިލީހުން، ހުށަހެޅުއްވި ރައްޔިތުން

ވަނީ ގޮތް މި ކުރުމަށް ބާރުތަކާއި ދިމާވާގޮތުގެ ކުރުމަށް ދީނުގެ ރައްޔިތުން
ދ. ރަސްގެފާނު ރައްޔިތުންގެ އަސާސީ ބާރުތަކާ ހިމާޔަތް ކުރުމަށް
ޤާނޫނު އަސާސީން ދީނުގެ ދާއިރާއިން ގޮތަށް ކުރުމަށް، ހިނގާފައިވާ އެކި ރަސްރަސްކަލުންގެ ބާރުތައް ގޮތުގެ
ދީނުގެ ޤާނޫނު އަސާސީގެ ދަށުން ވެރިކަމަށް ބާރު އެކު އެކުވެރިކަމުގެ، މިގޮތުގެ ރައްޔިތުންގެ ބާރުތަކާ ގޮތުގެ
މަޖިލީހުން ޤާނޫނު އަސާސީގެ ދާއިރާގެ ބާރުތަކުގެ ދީނާއި އެކުވެރިކަމުގެ واعتصموا بحبل الله جميعا ولا تفرقوا
ކުރެއްވުމަށް އާދެ ވިދާޅުވި ޤައުމީ ކުރުމަށް ގޮތުގައި މުޅި ރައްޔިތުންގެ ބާރު ކުރުމަށް
މިއާއި ޤާނޫނު ކުރުމުގެ ދަށުން ދެއްވުމަށް ގޮތުގައި ވިދާޅުވިއެވެ. އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނު
އަސާސީ ކުރެއްވުމަށް އެއްކަމަށް ވިދާޅުވިއެވެ.
ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއްބަޔަކު ގޮތް އެކި ބާރުތައް އެއްބަސްވެގެން ކުރުމަށް ވިދާޅުވި، ނަމަވެސް ޤާނޫނު އަސާސީގެ
ދ. ރަސްގެފާނު ރައްޔިތުންގެ އަސާސީ ބާރުތަކުގެ ދަށުން ކުރެއްވި ބާރުތަކުގެ ގޮތުގައި ހުށަހެޅުއްވި
ދިވެހިރާއްޖޭގެ 3 ވަނަ ދުވަހުގެ ގޮތުގައި "ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވެރިކަން ހިންގުމުގެ އަސާސީ ބާރުތަކާ ބެހޭ ގޮތުން" މިގޮތަށް
މިގޮތަށް އެކުވެރިން "ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދަށުން ވެރިކަމުގެ އަސާސީ ބާރުތަކުގެ ގޮތް ކުރުމަށް" ވިދާޅުވި ރަސް-
ގެފާނު ހަމަ ކުރެއްވުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން ބަޔާންކުރެއްވިއެވެ. އަދި މި ރައްޔިތުން
ބޭނުން ވަރަށް ކުރެއްވުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބާރުތަކުގެ ދަށުން އަސާސީ ބާރުތަކުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ، ހަމައެއް
ކުރުމަށް ސަރުކާރު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވެރިކަން ހިންގުމުގެ އަސާސީ ބާރުތަކާ ހަމަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ބާރުތަކާ ބެހޭ ގޮތުން ބަޔާންކުރެއްވިއެވެ.
އިސްލާމީ ދީނާ ދިވެހިން ކަމެއް ވެސް ކުރުމަށް ބާރު ލިބިގެން ވާނީ ދިވެހިން ބާރުތައް ދިނުމަށް الله ގަޔާނީ ވިދާޅުވިއެވެ،
ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައްޔިތުންގެ

[illegible]

[illegible] ... ނުވަތަ ... [illegible]

[illegible]

[illegible] ... الله ... [illegible]

[illegible]

48 [illegible]

[illegible]

[illegible] 11, 12 [illegible]

[illegible]

The Library and Archives of People's Majlis

ޝަރުޢީ ދީނުގެ ދަށުން ހިނގާ ދައުލަތުގެ ... އެބޭފުޅުންގެ ކިބައިގައި (ޝަރީޢަތާ ޚިލާފުނުވާ ގޮތުގެމަތިން)
[illegible]

ޤާނޫނުއަސާސީގެ ... ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ... [illegible]

ކަމުގައެވެ.

... ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ... [illegible]

... ޛުލްޙިއްޖާ 1372 (21 [illegible]

[illegible] 1953) [illegible]

[illegible]

[illegible] "

ޛުލްޙިއްޖާ 1372 (21 އޮގަސްޓު 1953) [illegible]

[illegible] (... [illegible])

[illegible] ކަމުގައެވެ.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ކަމުގައި [illegible] ކުރެވިއްޖެއެވެ.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ކަމުގައެވެ. ... ޛުލްޙިއްޖާ 1372 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ޛުލްޙިއްޖާ 1372 [illegible]

[illegible]

The Library and Archives of People's Majlis

ބާއްވާ ކަންތައްތަކެވެ.

ބ. މުޅިބައި އަލްފާޟިލް ޙުސައިން ޢަބްދުﷲ ފިޔާތުގެ ، މުޅިއުއްމަތުގެ ވަކި ދެއްކުމުގެ ގޮތުން

11 ޛުލްޙިއްޖާ 1372 ވަނަ ދުވަހު ހިނގާފައިވާ ގޮތްތަކުގެ ތެރެއިން، ޤައުމީ ވުޒާރާތަކުން ނިކަން ކަމެއް

ބަލައިގަތުން ދިޔަ ދިއުމަށް، އައްސޭރިފުޅާ ދަރުމަވަންތަ ވެރިރަށް އަތޮޅު ރައްކާތެރި ރައްކާ ކުރުމުގެ

އާއްމު ރައްޔިތުންގެ ވާހަކަ ކަމެވެ. އަދި އަދި އާއްމު ރައްޔިތުންގެ އަތުން ވެސް ހޯދުން ގެނައީ

ގޮތުން އަދި ބަޔަކާ ގުޅުން ދިނުމަށް ކަމެއް ކުރުމަށް ފޮނުއްވިއެވެ.

ދަނޑުވެރިކަމުގެ އެއްބަސްވުން ދިނުމުން، މަޖިލީހުގެ ވަޒީރު ގޮތަށް މުޅިބައި

ދވ. މުޅިބައި އަލްފާޟިލް އަބްދުއްރަޙްމާން،

ސަރުކާރު ވަޒީރު ނިޒާމީ ވަޒީރުން ވަޒީރު ރައްޔިތުންގެ ދުވަސް ކަންތައްތައް ގެންދަވާ ކަމަށް، ސަރުކާރުން މުޅިބައިސް

ގެ ވަކިވަކި ދުވަސް ހަމަ ގޮތުގެ ގޮތުން ކަން ބާއްވަވާ ވަކިވަކި ދުވަހު ބަޔަކު ފޮނުއްވިއެވެ. އަދި

މަޖިލީހުގެ ގޮތުގައި ވަޒީރުންނާ އިދާރާ ރައްޔިތުންގެ ކަމަށް ދިޔަ ދުވަހު ، ސަރުކާރު

ގާނޫނު އަސާސީގެ ވަގުތު ވަޒީރު ވަޒީރުގެ އަލްފާޟިލް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވަޒީރުގެ އަމަލުކުރާ ފޮނުއްވުން ހިނގަމުން

ގޮސް އަޅުވުމުގެ ބަޔަކު، މަޖިލީހުން ހިނގައިގަތުން އަދިވެސް ގާނޫނަށް ކަމަށް، އަދި

ބަލައިގަތުމުގެ މަޖިލީހުގެ ވަޒީރު ކަމުގެ ކަމުގައި ފޮނުއްވިއެވެ.

ސަރުކާރު ދުވަސް ހަމަޖެހުނު، ދވ. މުޅިބައި

ވަޒީރު އަލްފާޟިލް މުޅިބައި

އަލްފާޟިލް އަބްދުއްރަޙްމާން ވަކިވަކި ކަމުގައި ފޮނުއްވުން، އަދި ދިވެހި ކަންތައް

ގާނޫނީ ޖުމްހޫރީ ވަޒީރު ބާއްވާ ވަގުތު ދިރުމުގެ ކަމަށް، އެކަން ވަގުތު އޮތްގޮތް

ދަށުން ވަގުތު ކަންތައް ވަޒީރު ގޮތުން އެކަން ހިނގާ ވަރަށް ވަގުތު އޮތް ހުރި

އަދި އާދާބާ ގޮތުން ގާނޫނު ކަމަށް

ދިވެހިބަހުގެ 9.30 ގައި ކަމަށް މުޅިބައި ހިނގާ އެވަގުތު އަމަލު

ސަރުކާރުގެ މަޖިލީހުގެ ވަޒީރުން، ވަޒީރު ކަންތައް ވަގުތު ދިޔަ ކަން

ވަކިވަރަށް އިޖުތިމާޢީ، އަދި ދަށުވެރިވުމުގެ ބައިވެރިވުން، ގާނޫނު ކަން ފޮނުއްވިއެވެ. ސަރުކާރުން ދިޔަ

ރައްޔިތުންގެ ވަޒީރު ގާނޫނު ހަމަ ގަވައިދު، މުޅިބައި ބަޔަކު ބޭނުން ކުރުމުގެ ނިޒާމު

ނިޒާމުގެ ވަޒީރު ކަމުން އަޅުވާ، މުއައްސަސާ ބަޔަކު ވަޒީރު ނިޒާމު ގާނޫނީ ގާނޫނު

ކުރުމަށް ބަލައިގަތުން ކަމެއް. ދިވެހި ގާނޫނު އަސާސީގެ ދަށުން ، ދިވެހި ގާނޫނު އަސާސީގެ

ގާނޫނީ ބަލައިގަތުމުގެ ކަމަށް ނިޒާމު ކަންތައް ވަޒީރު ގަވާއިދު 1 ވަނަ ބާބު ކަމަށް ގާނޫނު އަދި

ގަވާއިދުގެ ވަކި ދުވަހު ބައިވެރިވުމަށް ފޮނުއްވިއެވެ. އަދި ސަރުކާރުން ކަންތައް ގަވާއިދުގެ ގޮތުން އަދި

ކުރުމަށް ދިޔަ ކަމުން އަދި ކަމުގެ ވަގުތު. އަދި ސަރުކާރުން ފޮނުއްވި ކަމަށް، ސަރުކާރުގެ

ސަރުކާރުން ދިޔައިރު މަޖިލީހުން ކަމަށް ގޮތުގެ ގާނޫނުން ދުވަހު، ސަރުކާރުގެ

ސަރުކާރު މުޅިބައި 9.40 ގައި ދިޔަ ކަމުގެ ބައި ގެނައުން

ސަރުކާރުގެ ބ. މުޅިބައި އަލްފާޟިލް ފޮނުއްވިއެވެ ، ދިވެހި

ދުވަހުގެ ގާނޫނު އަސާސީގެ 1 ވަނަ ބާބުގެ ވަކި ގާނޫނު ހިނގާ ކަމަށް ، ގާނޫނު

އަސާސީ ގޮތުގެ 3,2,1 ވަނަ މާއްދާ ކަމަށް ފޮނުއްވުމަށް 4 ވަނަ

އަސާސީ ގާނޫނު ދިވެހި ގާނޫނު 1 ވަނަ ބާބުގެ ވަކި ގޮތުން ސަރުކާރުން

މަޖިލީހުގެ ރައީސް އަދި ގާނޫނު އަސާސީގެ

ދިޔައީ އެވެ.

ޖުމްހޫރިއްޔާ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 1، 2، 3، 4 ވަނަ މާއްދާ

1. މި ޤާނޫނުއަސާސީ އަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ އަސާސީ ޤާނޫނެވެ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރަޙައްދުގެ ތެރޭގައި ހިނގާނީ މި ޤާނޫނުއަސާސީ އެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސިޔާސީ ސަރަޙައްދަކީ، ރާއްޖޭގެ ކޮންމެ އަތޮޅެއްގެ ބޭރު ގޮށީގެ ބޭރުން 12 މޭލުގެ ތެރޭގައެވެ. ގޮށިތައް ނެތިއްޔާ އެރަށެއްގެ ގޮނޑުދޮށުން ފެށިގެން ގުނާނީއެވެ.

ދިވެހި ދައުލަތް

2. ދިވެހިރާއްޖެ އަކީ އަމިއްލަ މިނިވަންކަން ލިބިގެންވާ ޖުމްހޫރީ ކަމާ އިސްލާމީ ދައުލަތެކެވެ. ނަމަކީ ދިވެހި ޖުމްހޫރިއްޔާ އެވެ.

3. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވެރިކަމަކީ ޖުމްހޫރީ ވެރިކަމެވެ. ދީނަކީ އިސްލާމްދީނެވެ. ވެރިކަންކުރާ ރަށަކީ މާލެއެވެ.

ދިވެހި ރައްޔިތު

4. ހ. މި ޤާނޫނުއަސާސީ އިއުލާންކުރާ ދުވަހު ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ގޮތުގައި ދާއިމީ ގޮތުގައި ކޮންމެ މީހަކީ ދިވެހި ރައްޔިތެކެވެ.

ށ. ދިވެހި އަންހެނަކު ބޭރު މީހަކާ އިނދެގެން ލިބޭ ދަރިއަކު ނޫން ކޮންމެ ދިވެހި އަން-ހެނަކަށް ލިބޭ ދަރިއަކީ، ދިވެހި ބައްޕައަކަށް ނުވިނަމަވެސް ދިވެހި ރައްޔިތެކެވެ.

ނ. ބޭރު މީހެއް ކަމުގެ ޤާނޫނު އެއްގޮތަށް ދިވެހި ރައްޔިތަކަށް ހަދައިފިނަމަ ބޭރުގެ ކޮންމެ ދިވެހި ރައްޔިތެކެވެ.

ރ. ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ރައްޔިތުގެ ރައްޔިތަކަށް ހެދިއްޖެނަމަ ބޭރުގެ ކޮންމެ ރައްޔިތުގެ އަނބިން ދަރިން ފަދައިން، ދިވެހި ރައްޔިތުން ވާނެއެވެ.

ބ. މި މާއްދާގެ ހ، ށ، ނ، އަދި ރ ގައި ބުނެފައިވާ ގޮތުން ދިވެހި ރައްޔި-ތެއްކަމުގެ ޙައްޤު ލިބިފައިވާ މީހެއްގެ ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެ ޙައްޤު ނަގައިދެވިދާނެއެވެ.

The Library and Archives of People's Majlis

ނަމޫނާ ޤާނޫނު އަސާސީގެ 1 ވަނަ ބާބު

ދައުލަތާއި، އަމިއްލަ ވެރިކަމާއި، ރައްޔިތުން

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާ — 1. ދިވެހިރާއްޖެއަކީ، ފުރިހަމަ މިނިވަންކަން ލިބިގެންވާ، އަމިއްލަ ވެރިކަންކުރާ އިސްލާމީ އަދި ޑިމޮކްރެޓިކް ދައުލަތެކެވެ. މިދައުލަތުގެ ނަމަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާ އެވެ. މިގޮތުން މިދުސްތޫރުގައި "ދިވެހިރާއްޖެ" މިނަމުން އިޝާރާތް ކުރެވިފައިވާނީ، ދިވެހި-ރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާއަށެވެ.

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސިޔާސީ ސަރަޙައްދު — 2. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސިޔާސީ ސަރަޙައްދަކީ، މިދުސްތޫރުގެ އެއްވަނަ ޖަދުވަލުގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ތިން އަތޮޅާއި، މިދުސްތޫރުގެ އެއްވަނަ ޖަދުވަލުގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ ކާރިތަކުގެ ނުކުތާތަކުން ގެނެވޭ ބަރިތަކުން އެތެރޭގައިވާ ސަރަޙައްދުގެ ތެރޭގައިވާ އެންމެހާ ބިމާއި، ކަނޑާއި، ކަނޑުގެ އަޑީގައިވާ ބިމެވެ.

ވެރިކަމުގެ ބާރު — 3. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވެރިކަން ހިންގުމުގެ ހުރިހާ ބާރެއް ފުރިހަމައަށް ލިބިގެން އޮތް ނަމަވެސް، ރައްޔިތުންގެ ބާރުން، ރައްޔިތުންގެ މަޤާމުގެ އެބާރަކީ ހިންގުން، ރައްޔިތުން ގާނޫނުއަސާސީ އާއި، ވެރިރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހާއި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހާއި، ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުންނެވެ.

ދިވެހި ދައުލަތް — 4. ދިވެހި ދައުލަތަކީ، ދިވެހި ރާއްޖޭގައި، މިދުސްތޫރާ އެއްގޮތަށް ދިވެހި ދައުލަތުގެ ވެރިކަމުގެ ބާރު ހިންގާ ފަރާތްތަކާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އަސާސީ ރައްޔިތުންނާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސިޔާސީ ސަރަ-ޙައްދާއި މިއިން ފަރާތްތައް ގުޅިގެންވާ ގޮތެވެ.

ދިވެހި ސަރުކާރު — 5. ދިވެހި ސަރުކާރަކީ، މި ދުސްތޫރުގެ 3 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވެރިކަމުގެ ބާރުތައް ހިންގާ ފަރާތްތަކެވެ.

ވެރިކަން — 6. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވެރިކަން ކުރާނީ، ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށެވެ.

ދައުލަތުގެ ދީން	7.	ދައުލަތުގެ ދީނަކީ އިސްލާމް ދީނެވެ.
ޤައުމީ ބަސް	8.	ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ބަހަކީ ދިވެހިބަހެވެ. ސަރުކާރުގެ ކަންކަން ކުރަން ކަންކުރުމުގައި ބޭނުން ކުރަން ވާނީ، އެބަހެވެ. ނަމަވެސް، ކަމާ ބެހޭ ޤާނޫނަކުން ބޭނުން ކުރުމުގެ ހުއްދަ ދެވިއްޖެނަމަ، ސަރުކާރުގެ ކަންކަމުގައި ދިވެހިބަސް ފިޔަވައި އެހެން ބަހެއް ބޭނުން ކުރުމަކަށް ހުރަހެއް ނެތެވެ.
ޤައުމީ ދިދަ	9.	ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ދިދައަކީ، މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދިދައެވެ.
ޤައުމީ ސަލާމް	10.	ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ސަލާމަކީ، މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލުގައި އޮތް ސަލާމް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސަލާމެވެ.
ޤައުމީ ދުވަސް	11.	ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ދުވަހަކީ، ރަބީޢުލްއައްވަލް މަހުގެ 1 ވަނަ ދުވަހެވެ.
އަސާސީ ޙައްޤުތައް	12.	(1) ބާބުގެ ދަށުން ކުރެވޭނީ، ޤާނޫނު ބާބުގެ ދަށުން ދަޢުވާ ކުރެވިދާނެ ޤާނޫނު ގަވާއިދަކާ ޚިލާފުވާ ކަމެއް ނުވާ ގޮތަށް ޤާނޫނު ބާބުގެ ދަށުން ކަމާ ބެހޭ ޤާނޫނާ ޚިލާފުވާ ކަމެއް ނުވާ ގޮތުގެ މަތިން ކުރެވޭ ކަންކަމުގެ ޤާނޫނީ ޙައްޤުތައް ކަށަވަރުކޮށްދޭނެއެވެ. (2) މި މާއްދާގެ (1) ގައި ބުނެވިފައިވާ ގޮތަށް ކަމެއްގައި ބާރުގެ ބޭނުން ކުރާ ގޮތާއި، އެފަދަ ގޮތަކަށް ކަމެއް ކުރުމުގެ ކުރިން ބާރުގެ ބޭނުން ކުރާނޭ ކަމެއް ކުރުމުގެ ޙައްޤު ކަށަވަރުކޮށްދޭނެއެވެ.
ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަމުގައިވުން	13.	ތިރީގައި މިވާ މީހުންނީ ދިވެހި ރައްޔިތުންނެވެ. (1) މި ޤާނޫނު ފާސްވާ ތާރީޚުގައި ދިވެހި ރައްޔިތެއްގެ ގޮތުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ މީހާ. (2) ދިވެހި ރައްޔިތެއްގެ ދަރިއެއްގެ ގޮތުގައި އުފަންވި މީހާ. (3) ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަމުގައި ވުމުގެ ހުއްދަ ލިބިފައިވާ

The Library and Archives of People's Majlis

ބާރަސް އެއް.

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރިޔާސަތު ހިންގުން	14.	ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ހޮވޭ، އެއްވެސް ދުވަހަކު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރިޔާސަތު ދުވަހަކު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސް ހިންގަވާނެއެވެ.

[illegible] ގެ ގޮތުން ޤާނޫނުގެ މައްޗަށް ވިދާޅުވެ ހިންގެވުން، [illegible] ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ [illegible] ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ ހަތަރުވަނަ ބާބުގެ "ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ [illegible]" މި ޢުނުވާނުގެ [illegible] ކުރެވިފައިވާ [illegible] ހިނގާ [illegible] ގެންގުޅުއްވުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ ގޮތުން [illegible] އެނގެއެވެ.

[illegible] ޖަލާލަތުހޫ ސުލްޠާނުގެ الله ގެ ރަޙްމަތް ވިދާޅުވެ [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 1 ވަނަ ބާބުގެ 14 ވަނަ މާއްދާ [illegible] ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ [illegible] ގޮތުގެ މަތިން ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތަށް [illegible] ކަމުގައިވާނެއެވެ. [illegible] ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ [illegible] ގޮތަށް [illegible] ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން [illegible] ކަމުގައި ވިދާޅުވެއެވެ.

[illegible] ޖަލާލަތުހޫ ސުލްޠާނުގެ الله ގެ [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީ [illegible] ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ [illegible]، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ [illegible] ރައީސް [illegible] ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ [illegible] ކަމުގައިވެއެވެ. [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ [illegible] ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ [illegible]، [illegible] ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ [illegible] ([illegible] ޤާނޫނުއަސާސީ [illegible]، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ [illegible]) [illegible] ވިދާޅުވެއެވެ. [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ [illegible] ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ [illegible] ، [illegible] ޖަލާލަތުހޫ ވިދާޅުވި [illegible] ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ [illegible] ގޮތުގެ މަތިން [illegible] ކަމުގައި ވިދާޅުވި އެވެ.

ހ. މަޖިލީހުގެ އަދުލުއިންސާފު ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވުމަށް ފާސްވިއެވެ. ކޮންމެ ބަޔަކު ދަށުގައި

އަޑުއަހާފައި ހުށަހަޅައި، ކަންތައްތައް 3 މަސައްކަތު ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ބަލައި ނިންމުމަށް ރައީސް މަޖިލީހަށް

ހުށަހަޅާ ގޮތަށް ނިންމަވާ، އަދި އެކުލެވޭ ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓު މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅާ ތާރީޚް ކަނޑައަޅާ ދިނުން

ވަގުތު ނިންމެވި ކަމުގައެވެ. އަދި ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން ގޮތުގައި ކޮމިޓީއަށް "ކުރިމަތިލާ ޤަވާޢިދު" މި ގޮތަށް

ފާސްކުރުމުގައި ނިންމަވާފައި، ކަމާބެހޭ އިދާރާ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ނިންމުން ކަމުގައެވެ، ކަމާބެހޭ

ރައީސް، ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކޮށް ފޮނުވާލެވުނެވެ. ކޮމިޓީން ކުރިއަށް ގެންދާ ގޮތުގެ މަސައްކަތް ފުރިހަމަ

ކުރުމަށް، މިކަމުގައި ބައިވެރިވާ މެންބަރުން އެކުލެވޭ ކޮމިޓީއަކުން ފާސްކުރަން، ރައީސް ހުށަހެޅުން

އެކަމާ ދިމާލަށް ޤަރާރު ނިންމައިދިނުމަށް ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކަށް އަންގަވާފައި ވެއެވެ.

ށ. މަޖިލީހުގެ މެންބަރު އަލްއުސްތާޛު އަބްދުالله ޙަމީދު ހުށަހެޅުއްވި ބިލް ފާސްކުރުމުގެ

މަސައްކަތުގައި މަޖިލީހުގެ މެންބަރު އަލްއުސްތާޛު ޢަބްދުالله ޖަމީލު ތާއީދުކުރެއްވުމުން ފާސްކުރެވުނެވެ. އަދި މިކަމާ

ގުޅޭ ގޮތުން ކޮމިޓީ ނިންމުމެއް ކުރިއަށް، ކަމާބެހޭ ވަގުތު މެދު ބަހުސްކުރަން ކުރިން، މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅި

ވަރަށް މުހިންމު ކަމެއް ގޮތުގައި ބަލައިގަތުމަށް ހިމެނުނު ވަގުތުތަކުގައި، ރައީސް ގޮތަށް މިގޮތުގެ ވާހަކަ -

އަރިހުގެ ވާހަކަ ފުރިހަމަ ކުރުމަށް ދެކެވުނު، އެއްބަސްވެ ހުށަހެޅި ޤަރާރު ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް

ވޯޓަށް ދެއްވުމުން މަޖިލީހުގެ ނިޔަތުން ފާސްވިއެވެ.

ނ. މަޖިލީހުގެ އަދުވާލުގެ މަސައްކަތް ނިމުނުއިރު، ނަމަވެސް ވާހަކަ

ދައްކަވާ އަރިހުގައި ބަހުސް ހިނގައި، ވާހަކަ ދެއްކުމަށް ފުރުޞަތު ހޯދުއްވި މެންބަރުން ވަނީ

މަޖިލީހުގެ ބަޖެޓު ރިވިޔު ކުރުމުގައި ހުށަހެޅި ބިލު ފާސްކުރުމަށް ކަމާބެހޭ ވާހަކަ ދެއްކުމުގައެވެ. ވާހަކަ ދައްކަވާ

ކަމަށް ބުނެ ތަފާތު ވާހަކަތައް ދެއްކެވުމުން މަޖިލީހުގެ ރައީސް ގޮތުން ދެއްކެވި ވާހަކަ -

ވަމުން ދިޔަ ގޮތުގެ ކޮޅުގައި ތިން ގަޑިއިރު ވީއިރު ހުށަހެޅި މަޖިލީހުގެ ނިޔަތުން ފާސްވިއެވެ.

ޅ. މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާ ފަށާފައި ވީ ގޮތަށް ކަމާބެހޭ ތާރީޚުގައި ފާސްވިއެވެ.

އަދި ރައީސް ކޮމިޓީ ޤާނޫނުގެ ބައިތައް، އެއީ ބަހުސް ކުރުމަށް ބަލައިގަތުމަށް ނިންމިއެވެ.

ހުށަހެޅުން މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ވަކިވަކިން ވޯޓަށް ދެއްވުމަށް ހިމަނާފައި މަޖިލީހުގެ

ތަފާތު ބައިތަކުގެ މަސައްކަތް ނިންމައި ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ކަމަށް ނިންމިއެވެ.

މިއަދުގެ ޖަލްސާ 9.57 ގައި، ވަޒީރުގެ ދަރުބާރުގެ މަޖިލީހުގެ އަލްއުސްތާޛު ޙުސައިން -

ޢަބްދުالله ޙަމީދު، ރައީސް ކުރެއްވި ނިންމުން، ފާސްކުރުމަށް ފަހު ކޮށްފައި ވެއެވެ، އެ ޖަލްސާ

ނިންމަވާ ލެއްވިއެވެ. މިގޮތަށް ފާސްކުރެއްވުމަށް ފަހު ޖަލްސާ ނިމުމާއެކު ނިންމާލެވުނު، ވަރަށް

10 ޖަހާ 15 މިނެޓުގެ ތެރޭގައި ފެށުނު ޖަލްސާ ފާސްވެ ނިމުނު ފަހުން ފާސްކުރެވުނު ކަމުގައި

ނިންމާލެވިއެވެ.

ރ. މަޖިލީހުގެ އަދުވާލުގެ ހުށަހެޅުމުގެ ބިލު، ނަމަވެސް ވާހަކަ ދައްކަވާ

[illegible] ގޮތުން [illegible]

[illegible]

142 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުން [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 10.03 ގައި، 15 މިނެޓުގެ ހުސްވަގުތެއް ދެވުނެވެ.

ހުސްވަގުތަށްފަހު، އަލުން ޖަލްސާ ފެށީ 10.18 ގައެވެ. ޖަލްސާ ފެށުމާ އެކު

[illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ [illegible]

[illegible]، 18 ޖޫން 1981 [illegible] 7 ވަނަ [illegible]

[illegible] ޤާނޫނުއަސާސީ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ޤާނޫނުއަސާސީގެ 1 ވަނަ ބާބުގެ 1 ވަނަ މާއްދާ [illegible]

[illegible] الله [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ [illegible]

[illegible]، [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ [illegible]

"ޤާނޫނުއަސާސީ" [illegible]

[illegible]

[illegible] ޤާނޫނުއަސާސީ [illegible]

[illegible]

[illegible] الله [illegible]

[illegible] ޤާނޫނުއަސާސީ [illegible]

[illegible] " [illegible] "

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] " [illegible] "

[illegible] " [illegible]

[illegible] " [illegible] "

[illegible] ، [illegible]

[illegible] "[illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީ [illegible]" [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ، [illegible]

[illegible]

[illegible].

[illegible] ، [illegible] ،

[illegible] ، [illegible]

[illegible].

[illegible] ، [illegible] ، [illegible]

[illegible] ، [illegible] ، [illegible]

[illegible]

[illegible] ، [illegible] ، [illegible]

[illegible] . [illegible] ، "[illegible]

[illegible] ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible]" [illegible].

[illegible] ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible]

[illegible] ، [illegible]

"[illegible]" [illegible] . [illegible] -

[illegible] ، [illegible]

[illegible] "ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީ [illegible]" [illegible] "[illegible]" [illegible]

[illegible] . [illegible]

[illegible].

[illegible]

[illegible] ، "ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީ" [illegible]

"[illegible]" [illegible] ، [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible]

[illegible] ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] . [illegible]

[illegible] ، [illegible]

[illegible] ، [illegible]

[illegible] ، [illegible] . [illegible]

[illegible] ، [illegible] ، [illegible]

The Library and Archives of People's Majlis

[illegible]

[illegible] ނިންމައިފިއެވެ.

١. ދިވެހި ޖުމްހޫރިއްޔާ

[illegible]

[illegible] ދިވެހި ޖުމްހޫރިއްޔާ އެވެ. [illegible]

[illegible] ދިވެހި ޖުމްހޫރިއްޔާ އެވެ.

٢. [illegible]

[illegible]

٣. [illegible]

[illegible]

٤. [illegible]

[illegible]

٥. [illegible]

[illegible]

ދިސް ޖަޕާނުގެ މާނައިގެ ގޮތުގައި ކަމަށްވާތީ، އެގޮތަށް ކަމާބެހޭގޮތުން ދުވަހަކުވެސް ދިމާނުވާނެ ކަމުގައެވެ.
އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީ، މިބާވަތުގެ ކަމެއްގައި ހިފެހެއްޓުމަށް ދެކެއެވެ.
ކަމުގައި ނަމަވެސް ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ އެންމެހައި މެންބަރުންނާއި ރައީސް الله ތަޢާލާ
ބާރުލިބިގެން ދައުލަތުގެ "ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީ" ބޭނުން ކުރެވިދާނެ ގޮތަށް، ގާނޫނު ހަމަ ޖެހުން
ކަމަށް ދެކެނީ ޤާނޫނު ކުރިއަށް ގެންދިއުން ކަމުގައި ކުރަން ތަޢާރުފު ދެއްކުމާއި ޤާނޫނު ބަހައްޓަން، ދިވެހި ޤާނޫނުއަސާސީ -
އެމަނިކު، ބައެއް ބޭފުޅުން ހުށަހެޅި ކުރުމަށް ނަމަވެސް ، ދިވެހިރާއްޖެ، ދިވެހި ޤާނޫނުއަސާސީ މިހާރު
ބަލާބަލައި ، ދިވެހި އެއްގޮތް ސިފައިގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީ ބާރުބޮޑު ވެރިން
ބޭފުޅުން ކަމުގައި ވިދާޅުވިއެވެ.

މިމަސްއަލައާ މެދު އަލްފާޟިލް ދިސް މާލޭގެ ރައީސް، މ. މުޙައްމަދު އަލްފާޟިލް
އަބްދުލްމަޖީދު ދުއްވަވާފައިވާ ގޮތުގައި ނަގަންނަވާ އެކަން ކުރެވެން ކުރެއްވުމުގެ ގޮތުން -
ސިފަވެ ކުރެވިދާނެ. މިކަމާ ބެހޭ ތަރުޖަމާ، މ. މުޙައްމަދު އަލްފާޟިލް އަބްދުލްމަޖީދު
ކުރުން ދެއްކުމާއި ވަގުތުން ބަލައިގަތުމުގެ ދައުލަތުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުރިއަށް، އަލްފާޟިލް އަބްދުލް
މަޖީދު ވިދާޅުވި، އެކަން ދަރަނިވެރި ވެފައި، "ފަހަރު ވެއްޖެ ކަމުގައި" ދިވެހިރާއްޖެ އަދި ޤާނޫނުއަސާސީ
ދެއްކެވިއެވެ. އެގޮތުގެ ބަދަލުގައި "ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނު ދެއްކިއެވެ." އެމަނިކު ކަމަށް އެކަމާ
އެކުލަވައި ގެންދިޔަ ގޮތުގައި ޤާނޫނުއަސާސީ އަދި ވަޒީރު ބެލެހެއްޓުން ދައްކާ އެއްގޮތަށް ބޭނުން ކުރެވޭ
ދެއްކެވި ކަމުގެ އަދާކުރާ އެގޮތުގެ ދާއިރާ ޤާނޫނު ދިވެހިރާއްޖޭގެ އަދި، އެއްގޮތް ބޭނުން ޤާނޫނު
ދައްކަވާފައިވާ ކަމުގައި ބޭއްވުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަމަށްވާތީ، އެބައިވެސް އެއްގޮތް ފިޔަވަޅު
ނަގާނެ ކަމަށް ނުވާ ކަމުގައި ވިދާޅުވިއެވެ.

The Library and Archives of People's Majlis

ޤާނޫނުއަސާސީ އެއްބަސް ވުމުން ބައެއް ދިވެހިރާއްޖޭގެ މެމްބަރު ދުއްވަވާ ފަރާތް ރައީސް
މ. މުޙައްމަދު އަލްފާޟިލް އަބްދުލްމަޖީދު ވިދާޅުވި ކުރެވިއްޖެއެވެ. އަދި އެކަން ހުށަހެޅުމަށް ހުރި
ހުށަހެޅުމުގައި، ޤާނޫނުއަސާސީ އެއްގޮތް ދައުލަތުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަމަށް ހުށަހެޅުން ބޭނުންކުރުމަށް، އަދި
ހަމައެކަނި ދެއްކެވި ގޮތުގައި އެއްގޮތަކަށް ކުރެވުނު ފާހަގަ އެއްވެސް ކަމެއް ދިވެހި އަދި ޤާނޫނުއަސާސީ
އެކުވެރި ބައެއް ބޭނުން ކުރެވޭނެ އެއްވެސް ކަމެއް އެއްގޮތަކަށް ކުރުމަށް ދައުލަތުގެ ކަމަށް
ވާނީ ކަމުގައި ވިދާޅުވިއެވެ.

މ. މުޙައްމަދު އަލްފާޟިލް އަބްދުލްމަޖީދު، ރ. މުޙައްމަދު އަލްފާޟިލް ޢަބްދުﷲ
ދެއްކެވި "އަލްފާޟިލް" ބަހުގެ މާނަ ވަޒީރުން ބެލުން ވިދާޅުވެ ދަށުވެފައިވާ ކަމުގައި އަދި އެގޮތް
މާނަ ކުރެއްވުމަށް ދެއްކެވި، ދިވެހި ބަހުން ސަރުކާރުގެ މާނަ ކަމުގައި ބާރާތްކުރި ދަށުވެފައިވާ
ކަމުގައެވެ. އަދި ސަރުކާރުގެ މާނައިގައި، "އަލްފާޟިލް ވަޒީރު" ގޮތުގައިވާ ބަދަލު ނެތް
އެތަނުގެ މުޙައްމަދު އަލްފާޟިލް ޢަބްދުލްމަޖީދު ވިދާޅުވިއެވެ ދެއްކެވުމަށް ބާރު ކުރެއްވިއެވެ -
ކަމުގައި، އެހެން، އެމާނައިގެ އަލްފާޟިލް ވަޒީރުން ގެނައުމުން ދިވެހިބަހުން ބޭނުންކުރެވެން ބަހާއި ހުށަހެޅުންތަކީ
ކަމުގައި ވިދާޅުވިއެވެ.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

The Library and Archives of People's Majlis

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

The Library and Archives of People's Majlis

[illegible]

The Library and Archives of People's Majlis

ސިޔާސީ ދިރާސާގެ ތަނަވަސްކުރުމަށް ޤަވާޢިދު އެކުލަވާލުމުގެ ކުރިން، ވަޒީރުން ތަޢުލީމީ ގޮތުން ގޮސް އަދިވެސް ޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިދާރާ ދަށުގައި އަޅުގަނޑު
ކަމަށެވެ. އެގޮތުން ދެއްވި ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން، ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ރައީސަކީ، އިސްލާމް ދީނާ ޚިލާފު ކަމެއް ނުކުރާ ދީނީ މީހެއް ކަމުގައި
ވާންޖެހޭ ކަމަށް ބުނެވިފައިވާ، ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީ، ޖުމުހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ބާބު
އެބަހީ ކަމަށެވެ. މިއަދު ވަޒީރުން ދައުލަތުގެ، ރައްޔިތުންގެ ވަކިވަކި ބައިތައް ސިޔާސީ ދިރާސާގެ ތަނަވަސްކުރުން
ނޫޅޭ ނުވަތަ ކަމުގެ ވިސް އިސްލާމްދީނާ ޚިލާފު ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން އެ ދެމުންދާ ދިރާސާތަކާ، ދިވެހި
ޤާނޫނުއަސާސީ ދައުލަތުގެ ވެރިކަމާއި ބެހޭ، ރައްޔިތުންގެ ޙައްޤު ކަމެއް ކަމަށްވެ، ބަދަލު ބާރު ވަގުތު
ގެންދަވާ، ޖުމްހޫރިއްޔާ ގެ ދައުލަތުގެ އިސްލާމްދީނާ ޚިލާފު ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން ވަކިވަކި ބާރުތައް ދެއްވި
ރައްޔިތުން ކަމުގައި ވިދާޅުވެއެވެ.

މިހިސާބުން ދާއިރާގެ ޢަމަލު، އެވަރުގެ މުޤައްރިރުން ބެލުމަށް ބޭއްވި ދުވަސް.

ގާނޫނުގެ މަޤްޞަދު ދައުލަތުގެ ވަޒީފާގެ އިދާރާގެ ކުރިން. 2 ވަނަ ނަމްބަރަށް ވަގުތު ގެންދެވުން
ގާނޫނުގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ ހައްޤު ބެލުމަށް ޖަލްސާ ކަމުގައި ވިދާޅުވިއެވެ.

ކ. ދައުލަތު އަދާކުރާ އިސްލާމްދީނުގެ އަސާސްތަކަށް، ވަކިކަމުގެ ދާއިރާގެ
ދައުލަތު އިސްލާމްދީން އަދި ރަސޫލުﷲ ގެ ސުންނަތާއި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތާ ޚިލާފު ނުވާ ގޮތަށް -
އެކަމުގައި ގެންގުޅުއްވައެވެ.

އެ ދުވަހު ވަކިކަމުގެ ދާއިރާގެ ދައުލަތު އިސްލާމްދީން ރަސޫލުﷲ
ސުންނަތާ ޚިލާފު، ޝަރީޢަތުގައި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތާ ބެހޭ މާއްދާގައި، "ދައުލަތުގެ ދީނަކީ
ވަކިކަމުގައި ހުށަހަޅުއްވާ" އިސްލާމް "ދައުލަތުގެ ވަކިކަމުގައި ހުށަހަޅުއްވާ" މިގޮތަށް ބަދަލު ކުރުމަށެވެ.
ހަމަ 1 ވަނަ މާއްދާގައި "އިސްލާމީ ދީނަކީ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ދީނެވެ." އިސްލާމް "އިސްލާމީ
ދައުލަތެވެ." މިގޮތަށް އެދުނީ "އިސްލާމް ދީނަކީ ދައުލަތުގެ ދީނެވެ" ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވެރި
ކަމެވެ." މިއަދު ހުށަހެޅި ދުވަހު އެދުނީ، އެމުއްދަތުގައި ޝަރީޢަތާ ޚިލާފު ވަކިކަމުގެ
ދީނާ ކަމުގައި ވިދާޅުވިއެވެ.

1 ވަނަ މާއްދާގައި އެދުނު ގާނޫނުގެ ނުވަތަ ދަށުގައި 1 ވަނަ މާއްދާ ދަށުގައި ވަކިވަކި
ދައުލަތުގެ ކަމުގެ ދައުލަތުގެ ވެރިކަމުގައި ޤާނޫނީ ބަދަލު، 2 ވަނަ މާއްދާ ގާނޫނުގެ ދަށުގައި -
ވަކި ޖުމްހޫރިއްޔާ ވަނަ ކަމުގައި ރިޔާސީ ނިޒާމު ވިދާޅުވިއެވެ.

ރިޔާސީ ނިޒާމުގެ ދައުލަތުގެ އަސާސީ މަޤާމް އެއްގޮތަކަށް ގެންދަ-
ވަގުތު 1. އެދުނު ދައުލަތު ކަނޑައަޅާ ގާނޫނު ދަށުން އެކަމުގެ ގޮތުން ވަކިކަމުގެ ދާއިރާގެ
ދައުލަތު އިސްލާމްދީން ރަސޫލުﷲ ގެ ސުންނަތާ ޚިލާފު ނުވާ ގޮތަށް، ޤާނޫނުއަސާސީގައި ވަކިކަމުގެ
ރިޔާސީ ކަމުގައި، އެއް އިންތިޚާބު ކުރުމުގެ އިންތިޚާބު ވަކިކަމުގެ ކަމުގައި، އެގޮތުން ކަމުގެ
އިންތިޚާބު، ރައީސް ކަމުގެ ވަކިކަމުގެ ނިޒާމު ގާނޫނުގެ ވަކިކަމުގެ ކަމަށެވެ. ޤާނޫނުއަސާސީ ވަކިކަމުގެ
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާރު ރައްޔިތުން އިންތިޚާބު ކުރާ މަޖިލީހުގެ ރައްޔިތުންގެ ރައް-
ޔިތުން ރައްޔިތުންގެ ކަމުގެ އިންތިޚާބުގެ އެކުލެވޭ އެއްގޮތަކަށް ރިޔާސީ ވަކިކަމުގެ ކަމެވެ.

The Library and Archives of People's Majlis

[illegible]

[illegible] ޢަބްދުﷲ [illegible] އަލްފާޟިލް [illegible] .1

[illegible]

[illegible] ޢަބްދުﷲ [illegible]

[illegible]

[illegible] 11.20 [illegible]

[illegible] ، 2 [illegible]

2 [illegible] ޢަބްދުﷲ [illegible]

[illegible]

The Library and Archives of Peoples Majlis

ބޭނުން ކުރެވިފައިވާ ގޮތް އަދި އެއްދަނޑުގައި ބޭރުން ވަޒަންވާ 20 އަހަރު، ސަރަޙައްދު ދެކޮޅު ކުރުމުގެ ތެރޭގައި

ބޭރުން ވަޒަންވާ ތިމާވެށި އަށް ބަލައިލާ ގޮތުގެ ތެރެއިން ތަޢުލީމީ ސިޔާސީ ކުރިއެރުން ބޭނުން ކުރުމަށް

ކުރުމަށްފަހު ލިބުނު ވެއްޖެ.

ދައުލަތުގެ ތަރައްޤީއަށް ޖުމްލަ ޚިދުމަތް ސަރުކާރުން ގެނައުމުން ﷲ ގެ ރަޙްމަތުން

ދައުލަތް ތަރައްޤީގެ "ތަރައްޤީ" ޕްލޭން، ދައުލަތަށް ވުޒާރާތަކުގެ ތަރައްޤީ ކުރުމަށް ރަށްތަކުގައި ދައުލަތް

ބަޔަކު ދެމެހެއްޓެނިވި ތަރައްޤީ ސިޔާސަތު ކަނޑައެޅުމަށް، ތަޢުލީމީ އިޤްތިޞާދީ ފުރުޞަތު ބޮޑުކޮށް ކުރުމަށް

ދެމެހެއްޓެނިވި ގޮތެއްގައި ކުރިއަރަމުންދާ ގޮތަށް ކަނޑައެޅުމަށް ކަނޑައަޅައި، އަދި 20 އަހަރު ކުރިއަށް

ކުރިއެރުމަށް އެދުމަށް، ރަށްތަކުގެ އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީގެ ބޭނުމަށް ޙަރަކާތް ހިންގާ ގޮތުގެ އަދި

ދައުލަތް ގެނައުމަށް (ނ) ގައި ބަލައިގަތުމަށް ދެމެހެއްޓުމަށް ސިޔާސަތު ސަރަޙައްދު ދެކޮޅަށް

ގެނައި ތަރައްޤީ ކުރުމުގެ ބޭނުމުގައި މެދުވެރިކޮށް ކަނޑައެޅި ދިވެހި ރަށްތަކުގެ ތަރައްޤީ

ފުރުޞަތު ދިނުމަށް ދެމެހެއްޓުމަށް.

"ދިވެހި ރާއްޖޭގެ ތަރައްޤީ ސިޔާސަތު ކަނޑައެޅުމަށް ސަރަޙައްދުގައި ބޭރުން

ކުރިއެރުމަށް ދެމެހެއްޓުން، އަދި ދިވެހި ރާއްޖޭގެ ސަރުކާރުގެ ބޭރުން ކުރިއެރުމަށް ދެކޮޅު އެކަމަކު-

ދެކޮޅު ސިޔާސަތު ސަރަޙައްދުގައި 12 ދުވަހު ދެން އަދި އެ ބޭރުން އެކަމަކު ދުވަހު ކުރިއެރުމަށް އަދި

ސަރަޙައްދުގައި 200 ދުވަހު ބޭރުގެ އެބޭފުޅުން އަދި ސަރަޙައްދު ބަލައިގަތުމަށް އެކަމަކު ދުވަހު

ދިވެހި ރާއްޖޭ ކުރިއެރުމަށް ދެކޮޅު ސިޔާސަތު ކަނޑައެޅި ދައުލަތުގެ ރަށްތަކަށް ސަރަޙައްދު ކުރުން

ދިވެހި ކުރިއެރުމަށް އަދި ސަރަޙައްދު ދެކޮޅު ތަރައްޤީ ކުރުމަށް ބަޔަކު ކުރިއެރުމަށް ފުރުޞަތު

12 ދުވަހު ދިވެހި ކުރިއަށް، އެރަށްރަށުގެ އިޤްތިޞާދީ ބޭރުން އެކަމަކު ބޭރުން ތަރައްޤީ

ވަނަ ސަރަޙައްދުގައި އެކަމަކު ސަރަޙައްދު ދިވެހި ރާއްޖޭގެ ކުރިއެރުމަށް އެކަމަކު. އަދި

ދައުލަތް އިޤްތިޞާދު ބަދަލު. އެކަމަކު ދިވެހި ކުރިއަރާ ގޮތުގެ ތަރައްޤީ ކުރުމަށް ދައުލަތްތަކުގެ ކުރިއެރުން ވަޒަން

އެކަމަކު. އެކަމަކު އިޤްތިޞާދީ ބޭރުން ކުރިއެރުމަށް އަދި ކުރިއެރުމަށް ދެކޮޅު ބޭރުން ކުރިއަރާ ފުރުޞަތު

ދުވަސް ސިޔާސަތު. އަދި ސިޔާސަތު ދައުލަތުގެ ދިވެހި ރާއްޖޭގެ ތަރައްޤީ ބޭރުން ސަރުކާރު ދުވަސް އެކަމަކު

ސިޔާސަތު ކަނޑައެޅި ދިވެހި ކުރިއެރުމަށް ސަރަޙައްދު ސަރަޙައްދުގައި، އެކަމަކު ދައުލަތް ކުރިއަރާ ގޮތަށް.

ސަރަޙައްދު ދިވެހި ބޭރުން ތަރައްޤީ ކުރުމަށް ގެނައުމަށް ސިޔާސަތު ބެހޭ ޤާނޫނު ތަރައްޤީ

އެކަމަކު ދައުލަތުގެ އިޤްތިޞާދު ސަރަޙައްދުގެ ދައުލަތް ސަރަޙައްދު ދިވެހި ސަރަޙައްދުގެ ބޭރުން

ދައުލަތް ބޭރުން އެކަމަކު ކުރިއަށް. އެކަމަކު އަދި އެކަމަކު ސިޔާސަތު، ދައުލަތް ދިވެހި ކުރިއަށް،

ސަރުކާރުގެ ބޭރުން ސަރަޙައްދު ދިވެހި 12 ދުވަހު ކަނޑައެޅި ދިވެހި ދުވަހު، ބޭރުގެ އިޤްތިޞާދު، ކުރިއަށް

ދައުލަތް ސިޔާސަތު. ދައުލަތް ކުރިއެރުމަށް ބޭރުން ސަރަޙައްދު ބޭރުގެ ސަރަޙައްދު ދިވެހި 12

ކުރިއެރުމަށް ދިވެހި. އެކަމަކު ތަރައްޤީ ކުރުމަށް އަދި ބަޔަކު ކުރިއަރާ ދެކޮޅު ކުރިއަށް އިޤްތިޞާދު

އެކަމަކު ސަރަޙައްދު ބޭރުގެ ސަރަޙައްދުގައި ދިވެހި 12 ދުވަހުގެ ކުރިއަށް ސަރަޙައްދު-

އިޤްތިޞާދު އެކަމަކު ދިވެހި. ބޭރުގެ ކުރިއަށް 16، 17 ދުވަހު ދައުލަތުގެ ބޭރުން އެކަމަކު. އެކަމަކު

ނަމަވެސް ބޮޑުތަން ދަމަހައްޓާ، ރައްޔިތުންގެ ދަރިވަރު ދިޔުން އެސަރަހައްދު އެންނަނީ ވާހަކަ ކުރެވިފަ.
އަދި އެވާހަކަ ކުރެވިފައިވާ ވާހަކަ ކުރެވުނުއިރު ބައިނަލްއަޤްވާމީ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެ
މަތިން އެއްވެސް ފިޔަވަޅެއް އަޅައިގެން ދިއުމާ ސުވާލުތައް ނަގައި އަޅައިގެން ދިއުމުގެ ބުނެފައެވެ
ގޮތުގައި. ދެން އަނެއްކާ ޖުމްހޫރިއްޔާ، ކައިރީގައި އެމެރިކާ ޖަމާއަތުގެ ސަރަހައްދުގެ ވާހަކަކޮށް ގޮތުން ހުރިހާ ކަމެއް، އަދި
ވެސް ބޮޑުވެރިކަން ކުރުމާ ދިފާއުގެ ކަމުގައި ސަރަހައްދުތަކުގައި ޙާލަތު ކަމެއް ނުވާނެ. އަދި އެމެރިކާ-
ގެންގޮސް ތިބި ހަނގުރާމައިގެ ވެރިކަމުގެ ބަޔަކު ބައިނަލްއަޤްވާމީ ސަރަހައްދު
ކަމަށް ވެއްޖެ އެންނަނީ. އެހެން ނަމަވެސް ވަކިކަން އައިސް. އެމެރިކާ ދެންނެވިފައި މީހުންނާ އަޑުއަހާ
ނުވެ، މިއަދުގެ ބޮޑު ހިންގުމަށް ގުޅިގެން ބައިނަލްއަޤްވާމީ ފުރިހަމަ ގޮތަކަށް ވާނެ
ދުނިޔެ ވަގުތު އަމާންކަމާއި ސަލާމަތް ކުރެވިފައިވާ މި ޤައުމުގެ ހަރަކާތްތަކުގެ ސަބަބުން އަދި
ޤައުމުތަކުގެ ދުވަސްވަރު އެންމެ ކަމުދާ ބޮޑު ބަޔަކާ ދުވަސްވަރު ކުރިން ވަކިން ދެން ގޮސް ކަނޑައެޅި -
150 ނުވަތަ 200 މޭލަށްވުރެ ދުރަށްވާ ކަނޑުވެރިން އެއީ އެބައި މީހުންގެ އަމިއްލަ ސަރަހައްދެވެ.
ހަމަ ސިފައިން ސަރަހައްދު ކަމުގެ ޚިޔާލު. އެއީ އެހެން މެދުތެރޭ. ކޮންމެ ފަރާތުން
ދެކެވިގެން ވާނެތީ 10 ވަރަކަށް އަހަރު ދުވަހުގެ މަރުކަޒު ވަރަށް ބޮޑު ސިފައިން ކުރަން ފަހަރު
މިހާރު އެއްބަސް ވެވިފައިވާ އުސޫލަށް. އެއީ މިޤައުމު ހުރިހާ ދާއިރާގެ ނުވަތަ ގޮތްތަކެއް ހުރިކަން
އަދި ދެމެހެއްޓުމަށް. އެގޮތުން ދައުލަތްތަކުގެ އެރުވުން ދޭތެރޭ ނުވަތަ ދައުލަތްތަކުގެ ދުވަސްވަރު
ކުރު ގޮތަކަށް. އެގޮތަށް އަބަދުވެސް އެއްބަސް ވެވޭނެ ދައުލަތްތަކުގެ އެރުވުން ދުނިޔޭގެ ކަނޑުގެ
ހައްދު އެކަންކަން ދުނިޔޭގެ ބަލާއިރު އަދި އެއްބަސް ހައްދު އަށްވުރެ ދުނިޔޭގެ ބަލާއިރު އަނެއް
އެއްވެސް އެކަން ދެ ދުނިޔޭގެ ބަލާއިރު އެއްބަސްވުންތަކާ ގުޅުން އެއީ މިވަރު
އަދި ބޮޑުކަމެއް ދަރުމަވެރި ސަރަހައްދުތަކުގައި ދެ ދައުލަތުގެ ދެމެދުގައި ކަނޑު ހިފެހެއްޓުމުގެ ހައްޤު.
ވާނެތީ. އެހެން ނަމަވެސް މިހެން ގޮސް އެނބުރި ބަލާއިރު ކުރެވިފަ އެއް ގޮތެއް ގޮސް ހިނގާ.
ބަދަލު ގެނައުމަށް ފަހު ވިޔަފާރި މަގުތަކާއި ވަޒީފާ އަމިއްލަ ދައުލަތްތަކަށް މިނިވަން މަސައްކަތު
އެކަމަކު ފަހަރެއް ހޯދުމަށް އަދި ޤައުމީ ގޮތުން ބައިވެރިވެ ސަރަހައްދުގެ ދަށުގައި ދިރިއުޅުން
ފަހަރު ބަލައިގެން ވާނެ. ދެން ބޮޑު ދައުލަތަކުގެ ކަމަކީ އަދި އެކަން ނެތް ނުވަތަ -
ބަލާލުމުން ބޮޑު އަދި ދުނިޔޭގެ ތަރައްޤީއާ ގުޅޭ ސަރަހައްދު ވިޔަފާރި ދިރިއުޅުން ހަމަޖެހުން.“
ނ. ދުވަސްވަރު އަދިވެސް ހަމަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އުޅުން. ރަސްމީ الله ކަމުގެ ވާހަކަ
ވާހަކަ ދެކެވުނު ބައިނަލްއަޤްވާމީ ދެ ދުނިޔެ ކުރިއަށް ދިޔުން، ދިވެހި ދައުލަތުގެ އެއްބަސްވުން
ކުރި، ނަމަވެސް ދިވެހި ރާއްޖެ ފުރަތަމަ އަދި ބޮޑު ދައުލަތުގެ ދުނިޔޭގެ ދަށުން އެއްވެސް
ކުރިއެއް. އެހެން ބަލައިގެން ގިނަ ޕާޓީތަކުން އެކަށީގެން ކުރެވިފައިވާ ކަން -
ބޮޑު ދުވަސް އެންމެ ފުރަތަމަ ގޮތުގައި ދަށުން (ދިރާސާ ކުރުމުގެ ދަށުން) ދިވެހި ކަމެއް -
ސަރަހައްދު ގޮތުގެ ކަމަށް، ކަނޑައެޅުމަށް ނިމުމުން އެ ދިވެހި ދާއިރާގެ ސަރަހައްދު އެންމެ ކަމަށް
އެކަމުގެ ކަނޑައެޅި ކަމަށް. މި ދުނިޔޭގެ ދިވެހި ދައުލަތުގެ ނަމަވެސް ދުވަސް ބައިވެރިވުމަށް ގޮތަށް

ކަމުގައި ނިންމުމަށް އެދި މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުއަށް ކުރުމަށް. އަދި 1ވަނަ ޖަލްސާގެ ބަޔާނާއި
ފާސްކުރުން، 20 އަހަރު ހަމަނުވާ ކުދިންނާއި ބެހޭ ގާނޫނު އެކުލަވާލުމަށް ގެންނަވާ ހުށަހެޅުން،
އެފަދަ ކަންތައްތަކުގެ ގޮތުން ވާހަކަ ދެއްކެވުމުގެ ފުރުސަތު ދެއްވުން؛ ގާނޫނުތަކާއި ގުޅޭ
ބިލުތައް، އެމް.ޕީ.ގެ ހިއްސާ ވަކިން (ސަރުކާރު ހިންގުމުގެ ގޮތުން) ކުރެވުނު މަސައްކަތް.
މިޖަލްސާގައި ޖަލްސާ ކުރިޔަށް ގެންދެވުނު ގޮތުގެ ތަފްސީލް ޖަލްސާ ނިންމުން
ދެން ދުވަހެއްގައި ކުރެވުނު، މަޖިލީހުގެ އަދާކުރަމުންދާ ކަންތައްތައް ފާހަގަކުރެއްވި ގޮތެއް
ގޮތްތަކާއި ކުރުމަށް މަޖިލީހުގެ ދެވަނަ ޖަލްސާ ފަށައިގަތީ. އަދި 1 ޖުލައި 1981 ބުރާސްފަތި
8.30 ގައި މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާ އެންމެފަހުން ކުރުން ހިނގައިދިޔަ އަށްގަޑިއިރާ. ރައީސް
ސަރުކާރުގެ ބަޔާންތަކާއި ޖަލްސާ ނިންމުނީ 30 .11 ގައެވެ.